

лакирани стоки, въ фабрикация-та на порцелана, при каручери-тъ; — често виждами да правятъ куклички и други играла, кутни за тютюнъ и въ много други работи, които не ми идатъ сега на умъ. Единъ фабрикантъ ми приказваше въ послѣдно време, че отъ хартия-та можало да се правятъ мобили, колелета за желѣзници-тъ, той ма моляше да дигнемъ гюмрюка на хартия-та. Другого попитахъ като какви други работи могатъ да се фабрициратъ още отъ материя-та на хартия-та, той наместо да ми отговори друго нѣщо извика: „кой е въ състояние да опрѣдели граници-тъ на този изнамерителенъ умъ и многовидно-то употрѣбение на хартия-та!“ Тази сутрѣнь азъ самъ са научихъ, че хора-та правили отъ хартия-та и бѣчви, кои-то приготвивали съ нѣкакво си масло, и биле много яки. Тѣзи разсѣненія азъ ви показвамъ само за това, че колко щѣше да е умно и колко щѣше да са распространи тази индустрия, ако са дигнеше гюмрюкъ-тъ ѝ². И съ тѣзи примѣри английския държавенъ мжжъ не изказваше още по-голѣмо-то значение на хартия-та, кой-то има много по-богатъ кръгъ. Той не споменуваше колко милиони писма са пишатъ въ свѣта, колко хартия са изпечатва, колко вѣстници са печататъ и пр. пр. ползи, кои-то произлизватъ само отъ хартия-та. Отъ хартия-та са правятъ искусствени-тъ цвѣтя, съ хартия-та хора-та си замазватъ стѣни-тъ, та може би и ний по време да земемъ наистина да са обличаме въ хартия.

Въ горни-тъ думи ние искахме да дадемъ на читателя отгорѣ-отгорѣ въ колко различни работи са употрѣбява хартия-та. Прѣди измисливание-то на хартия-та, хора-та пишеха на пергаментъ — заяшки кожи —, който не бѣше за всякого достѣпенъ; въ днешно врѣмя хартия-та стана най-евтено нѣщо, та всякой си и купува.

Намъ не ние тука дума-та да откриемъ на читателя какъ и кога са захванало да се фабрицира хар-